

УДК [007 : 304 : 930.2] (73)

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТАЦІЙНИЙ АСПЕКТ УКРАЇНОМОВНИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ США У КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ*Леся Біловус*

Тернопільський національний економічний університет
Україна, 46018, м. Тернопіль, вул. Львівська, 11
e-mail: Lesya_Bilovus@i.ua

Релігія – основа життя та важливий компонент розвитку людини. Усі сучасні народи мають самобутні релігійні погляди, що визначають їх етнічну та національну свідомість, впливають на самоідентифікацію спільнот. Упродовж віків український народ, будучи під впливом багатьох імперій, намагався зберегти прабатьківську віру. Велику роль націєтворчого та духовного чинника для української діаспори у США відіграє українська церква як її перша форма організованого життя. На межі ХІХ-ХХ століть із приїздом багатьох емігрантів зі Старого Краю лише три ідентифікаційні чинники дозволяли їх об'єднати: етнічна самоназва, мова, віра. Однак останній був визначальним, оскільки нерозривно пов'язувався з етнічним при самоідентифікації [див.: 1, с. 128].

Аналізуючи праці, що зосереджуються на ролі духовного чинника у формуванні української спільноти: митрополита Іларіона (Івана Огієнка) [2], В. Липинського [3], М. Браташук [4], В. Калача [5], І. Паславського [6] й ін., робимо висновок про те, що питання діяльності національної церкви у діаспорі у контексті україномовного інформаційного простору США не розглядалося. Через те метою нашого дослідження є простежити інформаційно-документаційний аспект періодики української діаспори в Америці через висвітлення діяльності української церкви у США.

Відповідно до інформації, задокументованої у періодичних виданнях українців США, частина перших емігрантів з України, в основному із Закарпатської, прийняли російське православ'я, решта ж, згідно із розпорядженням Ватикану про католиків візантійського та грецького обряду, були приєднані до Риму. Стаття Настасії Марусик, в основу якої покладено матеріали книги «Українці в Чикаго», презентує історію духовного розвитку українців у США [7]. За час існування української імміграції у США створилися сотні українських парафій різного віросповідання. Сьогодні серед українських національних церков найбі-

льшою на теренах Америки є Українська греко-католицька церква (понад 400 тис. вірян), потім – Українська православна церква (понад 200 тис. вірян), збільшується і кількість українських баптистів-євангелістів і п'ятдесятників.

Від початку прийняття Руссю християнства православ'я визначало зміст і культурні особливості українського буття, відіграло вирішальну роль у виборі українством свого шляху утвердження та збереження національної ідентичності. Українська автокефальна православна церква на території США вже діє дев'яносто років. Її очолює Митрополит і ділиться вона на три єпархії: Західну, Східну та Центральну.

Найвищою церковною інстанцією УПЦ у США, що приймає всі рішення, є Собор, який скликається раз на три роки. Саме Собор вибирає Митрополита й єпископів. У час між Соборами за виконанням його постанов стежить Рада митрополії (куди входить Митрополит, всі єпископи, по сім священників і світських осіб, голови прицерковних організацій), яка контролює діяльність виконавчого органу – Консисторії. Унікальність УПЦ у США в тому, що вона є соборноправною.

На відміну від більшості православних течій в Україні (і не тільки), де діє синодальна система, у соборноправній церкві США до цього процесу залучені і світські особи. Така практика вивірена часом і дає добрі результати: люди відчувають свою причетність до церкви та несуть відповідальність за її щоденне існування. Усі приходи УПЦ у США дуже згуртовані, що стало запорукою її міцного фінансового становища та постійного зростання православних парафій в Америці. Хоча, як зазначають самі члени Ради митрополії, це питання демографічне: у раніше промислово розвинених регіонах сьогодні маємо лише місійні приходи, водночас в інших околицях, де спостерігається приріст українців, кількість таких парафій зростає.

Центром українського православ'я у США, ініціатором створення якого був покійний Па-

тріарх Мстислав, є невеличке містечко Баунд Брук у штаті Нью-Джерсі. Від середини минулого століття, як документують періодичні видання, тут закладено своєрідний український пантеон – унікальне кладовище, де спочиває чимало відомих українців, історичних фігур, чії імена свого часу радянська влада ретельно приховувала. Тоді ж було розпочато будівництво меморіальної церкви-пам'ятника (в пам'ять жертв Голодомору) Св. апостола Андрія Первозванного, у мавзолеї якої знаходяться тлінні останки очільника української православної церкви у діаспорі й Україні Патріарха Мстислава.

Владика Даниїл зазначає, що Баунд Брук став святим місцем для православних українців у діаспорі, «центром української духовності за кордоном. Саме тут ми змогли зберегти те, що радянська влада роками намагалася знищити» [8]. Мова йде про Український культурний центр, при якому існує велика книгозбірня та музей з архівом. Свого часу українцям у США вдалося врятувати та зберегти унікальні речі, які для історії України відіграють виняткову роль. Український культурний центр існує завдяки фінансуванню окремих приватних осіб.

Як зазначено у публікаціях, присвячених Баунд Бруку, на українському цвинтарі також звели Хрест-пам'ятник борцям за незалежність України та меморіал американським громадянам українського походження, які воювали в армії США. Таким чином, це місце – не тільки адміністративний центр українського православ'я в Америці, а й засіб збереження української історії та пам'яті про її героїв. Однак документальні масиви україномовної періодики США дають інформацію про завершення будівництва у 2013 р. ще одного Українського історично-освітнього центру при Консисторії УПЦ у США в Сомерсеті (Нью-Джерсі). За словами єпископа Даниїла, голови Консисторії, цей центр служитиме якнайбільшому поширенню інформації про Україну, її історію, українців серед американської громадськості. І хоча вже багато зроблено щодо поінформованості про Голодомор, в українській історії залишається чимало трагічних і величних сторінок, що будуть відтворені у багатьох музейних експозиціях Центру. Крім того, тут діятиме архів української діаспори в США [9].

У 1995 р. у періодичних виданнях діаспори УПЦ в США було присвячено багато публіцистичного матеріалу. Це пояснюється визначною подією: на 14 Соборі одногласно було прийнято рішення перейти під опіку Вселен-

ської Патріархії. У своєму вступному слові Блаженніший митрополит Костянтин наголосив на завданнях як духовенства, так і вірян у вдосконаленні різних сфер духовного життя у США. Про намір звернутися до Константинополя було повідомлено й ієрархів УПЦ в Україні, які позитивно сприйняли таку звістку, вважаючи, що такий важливий крок обов'язково сприятиме покращенню існування церкви в Україні. У публікаціях, присвячених Собору, який тривав чотири дні, висвітлюються засідання пленарних сесій та окремих комісій (молодіжна, месійна, семінарна, фінансова, статутна, між церковна, номінаційна, видавнича, нових еміграційних справ), де роблять практичні рекомендації, резолюції, постанови, підкреслюють важливе завдання православних українців у діаспорі присвятити себе розвитку й украпленню духовного православного життя у країні поселення. Тоді ж Собор ухвалив заходи щодо об'єднання УПЦ в США з УПЦ в Америці, що стало першим кроком для майбутнього створення Світового собору українського православного єпископату.

Пізніше у Стамбулі (Константинополі) у патріаршому соборі Св. Юрія відбулася церемонія прийняття УПЦ у діаспорі (США, Південна Америка, Німеччина, Франція, Великобританія, Австрія, Австралія та Нова Зеландія) під егіду Вселенського Патріархату. Для відзначення цього факту була відслужена спільна літургія митрополитом УПЦ у діаспорі Костянтином і Вселенським патріархом Варфоломієм I. Її учасниками стали також єпископи та владика православної церкви у діаспорі.

Самій події передували довготривалі процес перемовин, ініційований Вселенським патріархом Варфоломієм I, ієрархами у США та підтримуваний Святішим Патріархом України Володимиром і Патріархом Димитрієм, що завершився підписанням угоди, згідно з якою Українська православна церква у діаспорі залишається абсолютно повноправною та формально незалежною, канонічно визнаним членом Вселенського Патріархату. Вона додержується власного Статуту, виконує рішення свого Собору і жодна структура не може втручатися у її справи. Тобто УПЦ повертає собі місце та привілеї у православному світі, якими вона користувалася до підпорядкування її у XVII ст. Московському Патріархату. Автори статей відзначають факт єднання як чітко визначене раз і назавжди місце УПЦ у діаспорі загалом і США зокрема у світовому православі, це стало символом соборності нашої церкви та допоможе у майбутньому духовним

провідникам за кордоном ефективно обстоювати та репрезентувати українство у світі. Крім того, вважається, що це перший крок до створення єдиної православної церкви в Україні, справді національної.

Певна частина публікацій у діаспорній пресі документує поточні справи УПЦ, зокрема різні церемонії, пов'язані з тим чи іншим аспектом церковного життя. Наприклад, велику статтю вміщено у газеті «Час і Події» у рубриці «Українське Чикаго» про хіротонію владики Даниїла, на яку до Парми прибуло багато духовенства різних конфесій і вірян не тільки США, а й інших країн. В інформаційних матеріалах відзначено присутність на події великої кількості молоді, що пояснюється активною діяльністю Ліги православної молоді, а також представника Посольства України у США, який висловив сподівання на поглиблення зв'язків між усіма гілками української церкви. Журналіст газети Володимир Павелчак, крім того, помістив друкований репортаж про враження присутніх від такої події. Духовні особи єдині у своїй думці, що висування молодих, високоосвічених людей, які є потужним інтелектуальним і духовним потенціалом УПЦ, свідчить про її новий етап розвитку у розбудові православної віри, передбачливість її провідників. На відзначенні храмового свята парафії св. Володимира вже єпископ Даниїл, даючи чергове інтерв'ю журналісту газети «Час і Події» С. Іванишин-Угриній, зазначив, що від старшого покоління священнослужителів він багато чого навчився, але, зважаючи на свій молодий вік, може легше знайти спільну мову з молодшою людиною, беручи до уваги особливості сучасності у різних сферах: моральній, духовній, суспільній, екологічній, економічній. У ще одному інтерв'ю Ірині Ценглевич, опублікованому у цій же газеті, Владика багато розповів про становлення та пошуки себе як духовної особи, обов'язки єпископа та духовного наставника молодих семінаристів. Правлячий архієрей Західної єпархії роздумував над тим, що може врятувати наш світ, у чому сенс життя, яку роль відіграють батьки та церква у вихованні прийдешнього покоління, наголошуючи на тому, що вони мають подавати особистий приклад і бути дороговказом для молоді. Єпископ Даниїл акцентував на толерантності стосовно інших національностей, вказуючи на відмінності націоналізму та шовінізму.

У 2012 р. відійшов у вічність Блаженніший митрополит Костянтин, церемонії прощання з яким відведено місце на сторінках періодичних видань. Він очолював церкву з 1993 р. Че-

рез півроку прес-служба УПЦ у США повідомила, що за результатами голосування на Надзвичайному соборі, в якому взяло участь духовенство всієї церкви, новим (четвертим) предстоятелем став архієпископ Антоній (Щерба), котрий досі виконував обов'язки місцєблюстителя та голови Консисторії, а також був першим священником, рукоположеним нововисвяченим Митрополитом Костянтиним. Ці посади були передані новому єпископу Даниїлу. Як зазначають періодичні видання, у своєму зверненні новообраний Митрополит пообіцяв продовжувати роботу своїх попередників щодо збереження українського православ'я, національної культури.

Усі православні єпископи на території США об'єднані у Постійну конференцію православних єпископів Америки, яка раз на рік збирає майже дев'яносто духовних провідників всіх юрисдикцій за одним столом. Доповіді, що виголошуються, присвячені актуальним моральним, політичним проблемам як в Україні, так і в інших країнах, де живуть православні українці. Ієрархи звертаються з посланнями до усього духовенства УПЦ молитися за припинення військових дій в Україні й агресії з боку Росії. У 2015 р. ці духовні особи перебували із семиденним візитом у Києві з метою відзначення першої річниці загибелі Небесної сотні. Тут, за матеріалами періодичних видань, вони мали і численні зустрічі з предстоятелями різних православних церков. Представників американського духовенства непокоїть тривалий церковний розкол в Україні, і це у той час, коли історія вчергове дає нам можливість об'єднатись в одну християнську родину. У зв'язку з цим ієрархи Постійної конференції українських православних єпископів поза межами України підготували звернення до Вселенського Патріарха Варфоломія I, в якому вказуються можливі шляхи подолання духовної кризи на історичній батьківщині [10; 11].

У своїй статті Настасія Марусик зосереджує свою увагу на виникненні в Америці у 1906 р. першої української греко-католицької церкви та «малоруської греко-католицької парафії» у Чикаго, названої на честь св. Миколая. Ініціатором такого заснування став о. Віктор Ковалицький. Від того часу у Чикаго швидко почала формуватися, розвиватися та збільшуватися українська громада, у центрі активного життя якої стояла церква. В її приміщеннях відбувалися парафіяльні зустрічі, засідання громадських організацій, почала діяти спочатку суботня, а потім і щоденна, школа, де діти мали можливість вивчати рідну мову та релі-

гію. Відповідно до опублікованого матеріалу, читач отримує інформацію про тривалу історію першої УГК парафії, її настоятелів, пізніший розкол, який відбувся внаслідок переходу на новий календар [7].

У період закінчення Другої світової війни Українська греко-католицька церква у США перебувала у невизначеному становищі, були навіть передумови для того, що вона разом із асиміляцією українських емігрантів також асимілюватиметься у католицькому середовищі і рано чи пізно втратить риси української духовності та стане частиною західного католицизму. Ситуація ускладнювалася і тим, що УГКЦ у матірній Україні переживала не найкращі, якщо не сказати найстрашніші, часи і стала катакомбною. Лише історичні рішення Папи Пія XII, який сприяв появі все більшої кількості українських єпископів та архієпископів, допомогли не зникнути греко-католицизму. У діаспорах з'являлося чимраз більше єпархій, особливо у США та Канаді. Те, як відновлювалася Галицька митрополія, проаналізовано Іваном Паславським, кандидатом філософських наук, провідним співробітником Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, у його історичному нарисі «Галицька митрополія», що його опублікували «Вісті Комбатанта» за сприяння «Високого замку» [12]. Відродження УГКЦ в Україні після здобуття нею незалежності покликала оновлення й активізацію діяльності цієї церкви у діаспорі. Науковці стверджують, що під егідою УГКЦ українці об'єдналися та зберегли себе як нація серед римо-католиків і православних (Заходом і Сходом). Уважається, що «месіанська ідея» нашої церкви – синтез греко-візантійської культурної спадщини з духовними цінностями західноєвропейського світу є закономірним проявом українського національного духу» [6, с. 37].

Однак, як вважає Василь Шпарик у своєму дослідженні про УГКЦ, надрукованому у рубриці «Церква в Україні» у журналі «Вісті Комбатанта», у кінці ХХ ст. почалася боротьба не за людські душі, а за храми. Автор простежує історію церкви від часів запровадження християнства, утворення патріархатів (Київського, Московського), створення УГКЦ, її латинізація та подальше очищення за діяльності Архієпископа Андрея Шептицького. В. Шпарик наводить факти, аналізує загрози розколу УГКЦ, який був можливий на початку ХХІ ст. та вважає за необхідне звернути увагу на ряд речей: спільно із УАПЦ і УПЦ (КП) проводити загальноносупільні заходи, стати більш активною,

щоб протидіяти опонентам і конкурентам, працювати з молоддю та дітьми, організувати при церквах благодійні фонди, що б надавали матеріальну допомогу й опікувалися неповносправними особами, активізувати видавничу діяльність для більшої відкритості своєї діяльності та кращого ознайомлення людей із церковними справами, бути новаторською, але водночас з обережністю ставитись до інновацій, щоб не втратити своєї історичної місії та самотності [13].

На початку 90-х років минулого століття Українська греко-католицька церква також пов'язувала свої надії із Патріаршим собором УГКЦ на збереження єдності та здобуття Патріархату. Останнє дало б можливість розширити юрисдикцію українського Патріарха на усіх українських вірян-католиків незалежно від місця їх проживання. У США є чотири єпархії, де катедра – осередок єпископа. Останній делегує повноваження священникам, які представляють церкву у парафіях, що за географічною ознакою об'єднані у деканати, якими керують старші священники. Дарія Кузик, одна з авторів статті щодо порушеного питання, вважає, що позитивне вирішення питання з надання Патріархату надасть змогу відродити УГКЦ, повернути багато втрачених парафій, навернути молодь до храму, а головне – об'єднати вірян у різних країнах через належність до однієї церкви й українського народу. Протягом місяця у парафіях Стенфордської єпархії, за повідомленнями її прес-служби, відбулось обговорення перспективної Стратегії розвитку УГКЦ. На таких одноденних зустрічах, на переконання священника єпархії, проводиться презентація перспектив церкви й ініціюється відновлення життя у парафії. Учасники заходу мають реалізувати Стратегію у своїх спільнотах.

Відповідно до публіцистичних матеріалів, при катедрі св. Миколая у Чикаго від 1975 р. діє організація, що працює як для потреб українців, так і для потреб церкви, – Клуб емеритів – Старших громадян. Ціллю товариства, що спочатку нараховувало лише 15 осіб, була праця із літніми людьми, щоб полегшити проблеми, пов'язані із виходом на пенсію, корисно та приємно проводити вільний час. За короткий час зросла зацікавленість діяльністю Клубу старшими парафіянами, і кількість членів збільшилась до кількох сот. Місце тих осіб, які відходили у вічність, займали молодші за віком. Клуб емеритів сьогодні поважна організація, що не тільки допомагає добиватися пільг для своїх членів від уряду, відвідує хворих членів

вдома й у лікарнях, а й надає матеріальну підтримку українським церквам, суспільно-громадським об'єднанням, Україні, підтримує студентів, має велику книгозбірню. На щотижневих зборах члени Клубу організували святкування та відзначення імпрезами різних дат, де гості мали можливість виступити із підготовленим рефератом. Щорічно Клуб емеритів влаштовує розважальний вечір «Веселий день». Товариство не забуває про відправлення у катедрі святих літургій за покійних членів і молебнів з різних нагод. Члени Клубу також є дуже активні, незважаючи на свій вік, у громадському та політичному житті громади: беруть участь у демонстраціях, маніфестах, різних екскурсіях, жертвують великі датки на громадські та церковні цілі. Управа Клубу емеритів свого часу надіслала лист до Папи Іоанна Павла II щодо беатифікації Митрополита Андрея Шептицького, легалізації УГКЦ в Україні.

Найбільшою українською церквою у метрополії столиці світу уже понад сто років вважається УГКЦ св. Юра. З опублікованих матеріалів можемо зробити висновок, що це не тільки духовний осередок, а й культурно-просвітницький центр (власне, як і поширено у діаспорі США). При ній діють дві приватні католицькі школи (початкова та середня), суботня українознавча школа, драматургічна студія, хор, дитячий ансамбль бандуристів, музей українського традиційного одягу. Парох церкви св. Юра є великим прихильником національної культури, у зв'язку з чим вже сорок років організовується триденний, Святоюрський, фестиваль. Щороку ця УГКЦ у Нью-Йорку також вшановує своїх вірцевих довголітніх парафіян відзнаками – орденом св. Григорія та золотою медаллю Папи Іоанна Павла II «Для Церкви і Папи» – за їх працю для церкви та громадську місійну діяльність. Відзначення відбувається не тільки за присутності родин і сімей, а також представників українського уряду, Постійного представника України в ООН, Генерального консула [14].

Отож, свого часу політичні, національні, духовні, соціальні проблеми призводили до вимушеної імміграції українців. Проживаючи у чужих країнах, дуже важко зберегти своє національне обличчя. Українські емігранти, розуміючи небезпеку асиміляції, розчинення у багатонаціональності США, у першу чергу дбали про згуртованість української громади на новій землі через збереження національних традицій,

культури та віри. Як бачимо, об'єднуючим і духовним центром українців у США стала Церква, яка продукує певні духовні цінності.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Ажнюк Б. Національна ідентичність і мова в українській діаспорі / Богдан Ажнюк // Сучасність. – 1999. – № 3. – С. 128-140.
2. Лларіон (митрополит). Українська церква: Нариси з історії Української Православної Церкви: У 2 т. – Вінніпег: Видання Консисторії УГПЦеркви в Канаді, 1982. – 364 с.
3. Липинський В. Релігія і церква в історії України / В. Липинський. – К.: Рада, 1995. – 111 с.
4. Братасюк М. Християнство як етноконсолідуючий чинник / М. Братасюк // Християнство і національна ідея: науковий збірник. – Київ-Тернопіль-Краків, 1999. – С. 48-53.
5. Калач В. Релігія та українське націєтворення / В. Калач // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Українознавство. – 2010. – № 14. – С. 54-56.
6. Паславський І. Між Сходом і Заходом. Нариси з культурно-політичної історії Української Церкви / Іван Паславський. – Львів: Стрім, 1994. – 143 с.
7. Марусик Н. Створення української громади та першої Української Греко-Католицької парафії в Чикаго / Настасія Марусик // Час і Події. – 2013. – № 10. – 07 березня.
8. Байдюк З. Баунд Брук – центр українського православ'я у США / Зореслав Байдюк // Час і Події. – 2008. – № 16. – 17 квітня.
9. Хмельковський Л. На спорудженні історично-освітнього центру / Лев Хмельковський // Міст. – 2013. – 07 лютого.
10. Відбувся 14-й Собор УПЦеркви в ЗСА // Свобода. – 1995. – Ч. 201. – С. 1, 4; 19-й Собор Української Православної Церкви в США // Час і Події. – 2010. – № 48. – 01 грудня; Лисий А. Перед 14-м Собором УПЦ в ЗСА / д-р Анатолій Лисий // Свобода. – 1995. – Ч. 190. – С. 2; Свобода. – 1995. – Ч. 191. – С. 2-3; Личик С. УАПЦ в діаспорі у сім'ї Вселенської Патріархії / Святослав Личик // Свобода. – 1995. – Ч. 82. – С. 2; Новообраного Главу Української православної церкви в США Митрополита Антонія возведено на престол // Час і Події. – 2013. – № 6. – 08 лютого; Обрано предстоятеля УПЦ у США // Міст. – 2012. – 11 жовтня; Павелчак В. Міцні тили та гарні перспективи УПЦ у США / Володимир Павелчак // Час і Події. – 2006. – № 6. – 09 лютого; Старицький І. Зустріч православних владик Америки / Ізидор Старицький // Українське слово. – 2015. – 27 березня; УПЦерква в ЗСА і діаспорі затверджує своє місце у світовому православ'ї / Консисторія Єпископату // Свобода. – 1995. – Ч. 48. – С. 1; Українська Православна Церква в США попрощалася зі своїм митрополитом Костянтином // Час і Події. – 2012. – № 25. – 20 червня.
11. Іванишин-Угриня С. Владика Даниїл: «Іноді церкви не вистачає людяності» / Світлана Іванишин-Угриня // Час і Події. – 2013. – № 31. – 01 серпня; Ценглевич І. Владика Даниїл: «Ці діти чекають нашої підтримки і вірять, що світ не без добрих людей» / Ірина Ценглевич // Час і Події. – 2011. – № 15. – 13 квітня.
12. Костенко Т. Відновлення Галицької митрополії / Тетяна Костенко // Вісті Комбатанта. – 2008. – Ч. 1. – С. 36-38.
13. Шпарик В. Українська греко-католицька церква: головне – зберегти єдність і самобутність / Василь Шпарик // Вісті Комбатанта. – 2008. – Ч. 1. – С. 30-35.
14. 20-ліття Клубу Емеритів у Чикаго / Н. Ф. // Свобода. – 1995. – Ч. 91. – С. 3; Кузик Д. Наближається собор УГКЦеркви / Дарія Кузик // Свобода. – 1996. – Ч. 104. – С. 2-3; Кузьмович О. В Нью Йорку відбулося відзначення вірцевих парафіян церкви св. Юра / Ольга Кузьмович // Свобода. – 1997. – Ч. 20. – С. 3; Папа Іван Павло II вшанував вірцевих парафіян церкви св. Юра / Н. Н. // Свобода. – 1996. – Ч. 240. – С. 3; Планують Синод УГК Церкви // Свобода. – 1992. – Ч. 11. – С. 1; Стемфордська епархія готується до Єпархіального собору / Департамент інформації УГКЦ // Міст. – 2012. – 22 листопада.

Біловус Леся *Інформаційно-документаційний аспект україномовних періодичних видань США у контексті діяльності української церкви*

У статті розглядається питання діяльності національної церкви у діаспорі у контексті україномовного інформа-

ційного простору США, зокрема, преси («Свобода», «Час і Події», «Українське слово», «Міст», «NOVA газета», «Вісті Комбатанта»). Кризь призму опублікованих документальних масивів доведено, що об'єднуючим і духовним центром українців у США стала Церква, яка продукує певні духовні цінності.

Ключові слова: україномовна періодика, документальний масив, українська церква, українська діаспора у США

Билувус Леся *Информационно-документационный аспект украиноязычных периодических изданий США в контексте деятельности украинской церкви*

В статті розглядається питання діяльності національної церкви в діаспорі в контексті україноязычного інформаційного простору США, в частині, преси («Свобода», «Время и События», «Українське слово», «Міст», «NOVA газета», «Известия Комбатанта»). Сквозь призму опублікованих документальних масивів доведено, що об'єднуючим і духовним центром Української в США стала Церква, яка виробляє певні духовні цінності.

Ключевые слова: україноязычная периодика, документальный массив, украинская церковь, Украинская диаспора в США

Bilovus Lesya *Information and documentation aspects of Ukrainian periodicals in the USA in the context of Ukrainian church activities*

The article touches upon the representation of activities of national church in diaspora in mass media sphere of America, especially the press («Svoboda», «Chas i podii», «Ukrainske slovo», «Mist», «NOVA gazeta», «Visti Kombatanta»). The stress is laid on a big role of Ukrainian church in spiritual and cultural life of Ukrainian diaspora in the USA. Facts of strong influence of Ukrainian Orthodox Autocephalous Church and Greek Catholic Church on Ukrainian diaspora's cultural life and the formation of their national identity are stated. Such an influence was possible due to consolidation of Ukrainian churches, patriarchate and clear relationship with believers (when people feel like a part of the church and their responsibility for one's everyday life) as well as activities of different spiritual and secular organizations (Liga pravoslavnoi molodi, Emerytus klub, etc.).

The analysis of periodicals shows that all of Ukrainian Churches of different confessions in the USA are firm that is why they are financially stable and have been increasing in the country. Published materials point out the great role of pastors in asserting and positive representation of Ukrainians abroad. Data sets also prove that church is the main spiritual and uniting center of Ukrainians in the United States. It creates national and cultural wealth abroad as well as values the Soviet power tried to destroy in continental Ukraine.

Keywords: Ukrainian periodicals, data set, The Ukrainian Church, Ukrainian diaspora in the USA

Рецензенти:

Михайлуца М.І., д.і.н., професор

Тригуб О.П., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 28.07.2017 р.